

Strandsvingel

(Festuca arundinacea)

Strandsvingel er en varig græsart, den anvendes dog ikke i større udstrækning i de danske frøblandinger til plæne- og fodergræs. Den overvejende del af den danske frøproduktion eksporteres til Sydeuropa, hvor den især anvendes i plænegræsblandingerne på grund af dens mørke farve og tørkeresistens.

Strandsvingel har et dybdegående rodnet, som gør den egnet til lidt tørre lokaliteter, men den kvitterer udbyttmæssigt for dyrkning på de bedre jordtyper. Strandsvingel har en tidlig vækststart i foråret og afhængig af sorten, falder høsten før kornhøsten. Der kan afgræses eller tages slæt på frømarken i efteråret.

Dyrkningsvejledning for Strandsvingel

(*Festuca arundinacea*)

Anvendelse: Oprindeligt blev Strandsvingel kun anvendt til foderbrug, men der er nu også forædlet sorter til plænebrug. Arten tåler intensiv afgræsning. I tørre perioder holder Strandsvingel sig pænt grøn, desværre danner den ikke det tætte græstæppe, som man er vant til i danske plæner.

Vækstforhold: Strandsvingel minder en del om Engsvingel, den er dog noget kraftigere i vækst. Strandsvingel danner tuer og har fra 60 til 130 cm. lange strå. Strandsvingel til frø bør dyrkes på den bedre jord med god vandforsyning.

Udlægsmetoder: Strandsvingel har en meget langsom etablering. Derfor er det vigtigt at være omhyggelig i udlægsfasen. Valg af dækafgrøde og plejen af marken efter høst af dæksæden, vil give bonus i flere år frem. Der kan på gode marker avles frø i op til 4 år.

Der udsås 5 - 8 kg pr. ha afhængig af såbedet og sort. Hvis der skal høstes på marken i 3 år bør der evt. udlægges på 24 cm rækkeafstand. Ensartet sådybde på 1 - 2 cm, tilstræb en plantebestand på 100 - 125 planter pr. m².

Udlæg i vårsæd, her reduceres udsædsmængden til max. Ca. 250 planter pr. m², der N-gødes moderat. Udsåning af vårbyg, vårhvede og havre kan afhængig af sorterens buskningsevne, strå længde og tilbøjelighed til lejesæd ske på 24 cm rækkeafstand.

Udlæg i ærter, her bør der evt. tromles pga. den dybere opharvning og såning af dæksæden, for at få placeret udlægget i den korrekte sådybde. 50 - 60 ærteplanter pr. m² tilstræbes.

Udlæg i vintersæd, giver udlægget en lang udviklingstid og oftest med ideel jordfugtighed til spiringen. Ved tidlig såning i efteråret kan udlægget blive generende i kortstrået vintersæd ved høst af denne. Vinterraps kan også bruges som dækafgrøde, det begrænser dog den kemiske behandling af ukrudtsgræsser væsentligt.

Efterbehandling: Ved høst af dæksæden bør spild over soldene reduceres mest muligt, sæt kort stub og fjern halmen hurtigst muligt. Ved for lang stub kan en afhugning komme på tale. I efteråret i udlægsåret kan afpudsning af spildkorn og kraftige udlæg blive aktuelt.

Afbrænding af frøgræshalmen i 2. og 3. års markerne forhindrer at markerne bliver for tætte, men afbrændingen bør forløbe ensartet og evt. suppleres med afpudsning. Presses frøgræshalmen bør man snarest følge op med en afpudsning i ca. 2 - 3 cm. højde og igen senere i ca. 10 cm. højde senest 1. oktober. Kontrolleret afgræsning med får og kvæg kan anvendes.

Gødskning: Den økonomisk optimale N-mængde ligger på ca. 140 - 170 kg N pr. ha. Afhængig af sort. Den tilladte N-norm ligger på ca. 160 kg N pr. ha. Svage udlæg gødes straks efter høst med ca. 25 kg N pr. ha. og normalt med 50 - 60 kg N pr. ha i sidste halvdel af september. Efter ærter er mængden ca. 40 kg N pr. ha.

I 2. og 3. års markerne gødes der i slutningen af september efter afpudsningen med 50 - 60 kg N pr. ha. Tages der slæt på marken gødes, der straks efter høst med ca. 60 kg N pr. ha. og igen efter slættet i slutningen af september, med ca. 60 kg N pr. ha. Gylle anvendes bedst i efteråret ved godt føre og ensartet udspreddning

Forårstildelingen af N skal ske i begyndelsen af marts med ca. 100 - 120 kg N pr. ha. Efter forfrugt korn gødes der med de maximale N mængder sammenlagt, især i 1. års markerne. Totalmængden efter ærter bør maksimalt ligge på 150 - 160 kg N. Anvendes gylle i foråret bør N mængden evt. deles mellem handelsgødning og gylle. Der bør være ca. 20 kg fosfor pr. ha og ca. 50 kg kalium pr. ha til rådighed, enten i jordbeholdning eller i tilførsel. I foråret tilføres ca. 10 - 20 kg Svovl pr. ha.

Græsukrudt: Før der udlægges skal marken gøres fri for de grovere græsser, især arter der vanskeligt kan frarenses, såsom kvik, rajgræsser, hejrearterne, agerrævehale, væselhale m. fl.

Tokimet ukrudt: Især kamille, haremåd og skræppe er vanskelige at frarenses og effektiv bekæmpelse skal udføres. Pileurt, burresnerre og hanekro er andre arter der bør bekæmpes.

Midler: I udlægsmarken kan følgende midler anvendes i foråret: Express, Oxitril, Starane, Primus, MCPA, Stomp og DFF (off-label). Valget af middel afhænger af antal og forekomsten af forskellige ukrudtsarter.

I ærteudlægsmarken anvendes en splitsprøjtning med Basagran 480 eller Basagran M75 + Stomp med 14 dages interval. Dosering efter ukrudtsforekomst. Udlægget i vintersæd kan behandles i efteråret med: Oxitril + DFF, Express + evt. DFF. I frøhøståret kan Primus + klæbemiddel anvendes mod især kamille og burresnerre. Er der ærenpris, agerstedmoder og tvetand tilsættes DFF. Ved højere temperaturer i foråret kan anvendes Ariane FG evt. tilsat Primus til en bredere bekæmpelse. Skræpper og tidsler bekæmpes med MCPA i maj, højeste doc. i 2. - 3. års markerne.

Sygdomme: Meldug kan angribe kraftigt og behandles med Zenit eller Amistar, evt. i blanding, bemærk der kan være evt. begrænsninger ved fodring med frøgræshalm.

Skadedyr: I begyndelsen maj bekæmpes larverne med Karate når mælkebøtterne blomstrer. Hvidaksuglelarven er lysegrønne med røde længdestriber på ryggen og har gullig fodlinie, længde ca. 2,5 cm. Frøgræsuglelarverne er grå eller rødbrune, længde ca. 3 cm. Begge arter gnaver sig ind i skuddene og giver senere de kendte hvidaks. Angrebene er oftest mest udbredt i 2. og 3. års markerne.

Høst: De fleste sorter er modne medio juli. Strandsvingel bør pga. spildsomhed skårlægges. Den største tilvækst i frøet sker omkring modningstidspunktet, derfor kan et moderat dryssespild accepteres. Kom ikke for tidligt med skårlægningen, det koster udbytte.

Der anvendes selvkørende skårlægger der samler i tykke skår, som opsamler evt. spildfrø og forsinker gennemgroning. Anvendes slåmaskine skal der høstes efter ca. 3-5 dages vejring, ellers vil gennemgroningen blive for kraftig. Direkte høst er muligt ved marker med ensartet modenhed og lejetendens. Direkte høst og skårlægning kræver omgående tørring.

Udbytte: Arten har i de sidste 10 år i gns. givet ca. 1.130 kg/ha. Men der er stor sortsforskel og udbytterne varierer fra 5 - 600 kg op til ca. 2.000 kg/ha. Rumvægten ved ca. 20 % frarensning vejer ca. 250 kg.